

I DAG

FRANSKI JAVNAÐAR-
POLITIKKARIN
JULES MOCH:

Nationalisering — sosialisma

Franski javnaðarpolitikkarin Jules Moch hefur í blaðnum »Verdens Gange« gjort vart við hvussu landið liggur viðvíkjandi náð onalising er at skilja samanborin við sosialismu. Vit skulu her endurgeva brot av hansara frágreiðing og hansara meting av stóðum sum heild:

Franski staturin eigur ella rekur øll tey fronsku kolanáminu, nærur øll el- og gassverk, transport, oljufelag til eitt víðir av yvir 1000 milj. sveitserfranc, allar jarnbreytir, triggjar fjóðrartar av handilsflotanum, tveir triðjartar av flog ferðsluni, Renault-verksmiðjurnar (ein triðjartar av allari bílframleiðsluni), og mangar aðrar verkmiðjur av ymiskum slag, bankar við 60 pst. av øllum bankkonti ser stakar peningastovnar sum Banque de France og tryggingarfelag, ið umboða 40 pst. av allari premie-negðini í landinum, virki í samband við bløð og biografiðnaði, statsmonopol fyri tubbak og svá-ulpinnar, radio og fjarsyn, atomkraftverkin, statsstovnar fyri lands planleggingum o. s. fr. Tey virki, ið staturin er einsamallur eigari av eru 104 í tali og hava dótturfelag hóar tey eiga mestapartin av inn-sköspeninginum. Meira enn 1 milj. arbeiðarar arbeiða í hesum virki-um, ið umboða 15 pst. av allari tjóðarinntøkuni. Samanlagt hefur staturin ein triðjartar av tjóðar-ðarmleiðsluni. Hin heilt alla part-avis nationaliseradi idnaðin er á heidd við privatfyrirtekurnar og hefur hettar verið privatkapitalism-uni til dyggan bakkest. Men sam-undis sum meir og meir verður nationaliseradi, tess skjótari rekur franskariki burtur frá sosialismuni. Hett veruliga valdið rekur alt meir og meir burtur frá löggjafvaldi-um og yvir til fakfelagini og ar-beiðsgevarafelagini, har fakfórnslan verjur tey sosialu framtigini, með-um arbeiðsgevararnir eru skjótir at mygja fyri at hækkaði útreiðslur verða teimum afturgoldnar við hækkaði prísnum. Tekniskt og øko-nómiskt hefur nationaliseringin mykst einastandandi. Burtursæð frá

jarnbreytunum, har staturin ásetur prísar og sum gera stórt undir-skot, hava øll virki lagt stórpening til góðar. Men sosialt hefur ná-tionaliseringin verið ein flásko, ar-beiðararnir hava ikki fingið lut í leiðsluni, og í nógvum virkjum fáa tey fastlöntu nógv stórrí løn enn tey fastlöntu hjá statinum ella pri-vatvirkjum av sama slag. Í teimum nationaliseradu kolnámumum í Bretlandi hava fakfelagini noktað at verið við í leiðsluni, fyri á tann hátt at standa sterkari, tá tað reður um lønarkrøv. Í Sovjetsam-veldinum hava fakfelagini heldur einki at siga í statsvirkjunum. Bæði teirra og leiðarar virkisins verða settir av statinum. Fakfelag-ini hava einki at siga uttan at fremja avgerðirnar hjá leiðsluni. Tá teir ikki gera verkfall har, so vil tað ikki siga tað sama sum, at arbeiðararnir eru væl nøgdir við diktatúrið ... Tað eru tvey lond, ið eru komin langt longur við demo-kratísirgerðini av vinnulívinum, navnliga Jugoslavia og Ísrael. Jugo-slavisku arbeiðararnir taka bein-leiðis lut í dagliga virksemi-num. Val av leiðslu fer fram við vanlig-ari, skrivaðari atkvøðu og ofta eru fleiri listar við valevnum. Í Ísrael eru tað arbeiðararnir, ið beinleiðis eiga virkini, kooperatiónin er ógvu-liga vel framkomin, og landsfelag arbeiðanna Hístadrut er landsins størsti arbeiðsgevari. Nøkur virki verða leidd av arbeiðarunum og Hístadrut í felag, onnur av Hístadrut saman við umboðum frá pri-vatkapitalinum. — Vit skulu tað ikki óttast, um nýskipanir ikki koma í bræði. Nýskipanir mugu ikki koma skjótari enn sinnis-skifti hjá teimum menniskjum, ið skulu njóta gott av teimum.

Mangar kvinnur vita tað ikki skil-á, hvussu hesi vaskievni eru, hvørji roynast best ella hvørji gera bestu nýttu til tey ymisku vaskini, toyvask og eisini annað vask.

Fyri betur at gera greiðu á hesum viðurskiptum hava FDB-fa-bríkkirnar, ið gera vaskievni latið gjørt serstakan bókling og vask og vaskievni. Tilfarið er lagt til regl-is av sivilverkfóðinginum F. Truelsen.

Hetta er hent tilfar at ognar ser, tí her finnur ein ógvuliga gjøllig frágreiðingar vaski- og bloytievni av øllum slagum. Greitt verður frá eginleikumum í ápu, syntetum polyphosphat, CMC, optisk hvit-um, natríumperborat og øðrum.

Samansetingar og ávirkan av hesum evnum eru ikki longur nakn ar kemiskar löyðdargatur, men kunnu gerast ogn hjá hvørjari kvinnu, so lættfatuliga og upplýs-andi sum gjørligt er.

Mangan verða nýtt skeiv vaski-evni til tey ymisku toyvaskini og aðra vasking við; men her far ein at vita, hvussu ein skal bera seg at við altíð at nýta røttu vaskievni, so ein altíð fær hitt rétta og besta úrslitið.

UM KAFFI

Ymiskt er sum fólk meta um ta ávirkan, kaffidrekking ger á mannakamið og menniskjuna sum heild. Visindaligar kanningar hava greitt hesa ávirkan og eru úr-slutini hesi:

1. Koffein ávirkan sentralnerva-systemið, styrkir sansirnar, so ein kennir seg meira vaknan og betri upplagdan til verka.
2. Tað ger, at ein kann vakja longur, mong missa søvnin ella hava ílt við at sova, tá tey hava drukkidi kaffið, áðrenn tey leggja seg.
3. Koffein er besta mótgiftin móti alkohol, tað kann tað ikki seta promilluna í blóðinum niður.
4. Koffein ávirkar vøddarnar, so ein kann avrika meira, men ein verður eisini skjótari móður.
5. Koffein í smærri nøgdum ger pulsslagini róligari, men ov stórar nøgdir fáa hjartað at banka títar og økja um puls-ferðina.
6. Fyri mong er koffein frálíkt evni til at halda nagan í rætt-lagi.
7. Koffein er tí góður og óskaði-ligur stimulansur, tá tað verður nýtt við skili. Sum fòðievni er tað virðisleys.

ikki rokna við, at eitt landsstýr-issamarbeiði kann vera skipað á teirra treytum.

Tað er óivað so, at politiskt hava mangir fólkaflokksvefjarar minni álit á tjóðveldisflokkinum enn nokrum øðrum flokki, men fólkaflokkurin vildi royna sam-arbeiði, eitt samarbeiði har fyr-sti og hollasti grundvøllurin má vera at halda hus og ikki fara út í vágallig eksperiment, sum vilja drepa føroyskan sjálvstýrispoli-tikk fyri alla framtíð.

TAÐ ER VERULEIKI:

AT fyrsta stóra uppskot JAVNAÐ-AREFLOKKSINS um endurnýggj-an skipafloftans varð lagt fram í 1944.

AT eftir hesum uppskot skuldi skipafloftin endurnýggjast við 25 trolarum og einum hópi av øð-um nútímans skipum.

AT eftir hesum uppskoti varð VINNULANSGRUNNURIN stovnaður, men kom ikki at virka eftir ætlan javnaðarflokksins.

AT um farið var eftir JAVNAÐAR UPPSKOTINUM, fingur vit bein-egin aftaná krigsslok ein brúnyggjan skipaflofta, og vit vóru ikki farnir undir keypini av m. a. gomlum trolarum.

AT hin stóra endurnýggjan av skipafloftinum ikki tók seg upp, fyrr enn landsstýrið var komið undir javnaðarleiðslu.

AT hetta er stórsta endurnýggjan, ið nakrantíð er farin fram — og at hon heldur áfram.

ÆBLER DIREKTE
TIL PRIVATE

Lynnedkolet — derfor vita-minholdige, Forlang wor æb-lebrochure (Tlf. 277)

Trappergaardens
Æblehaver, Kolding

KES-O-MATIO
den danske hofkøkken
det bedste termestesteg
den velkomne gæst

Pf
VALDEMAR LUTZEN

Landbúnaðurin

Norðurlendsku bøndurnir ikki á einum máli

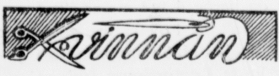
Nú tálma er um, at flestu av Norðarlondum undir einum ella øðrum formi verða at gerast limir í Felagsmarknaðinum, er norðurlenska bøndasamvinan í vanda.

Felagsnevndin hjá bøndafelag-um í Norðarlondum hefur havt fund í Trondheim í Noreg, har nevndin serstakliga viðgjørdu máli um framtíðar landbúnaðarpolitikk-um um víðkomandi lond gjørdu fundir í Felagsmarknaðinum, men her kom tyðiliga fram, at misjavn-ur er stórir millum bøndafelagini í teimum einstøku londunum í sam-bandi við marknaðarspurningin.

Danski landbúnaðurin er heit-ligastur fyri at fara uppí Felags-marknaðin, danski landbúnaðurin er imóti marknaðarpolitikkinum hjá norsku stjórni, svenski land-búnaðurin krevur særstøðu, um Sværki kemur uppí sum assosie-rader limir, finnski landbúnaðurin hefur so ongur megalstær í hes-

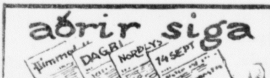
um sambandi, og íslendski land-búnaðurin hefur onga greiðu stóðu.

Sostatt er ójavnin ógvuliga stór-ur í hesum máli, og landbúnaðurin í hesum londum verður ikki at taka nakra stóðu í marknaðarmáli-num.

UNDIRVISINGARTILFAR UM VASKING.

Nú á døgum bogna handilshyll-arnar av vaskievnum — eitt ótal av ymiskum pakningum, stóddum, prísnum o.s.fr.

LANDSSTYRIS SAMRÁÐINGAR.

Long tíð gekk, áðrenn semja fekt í lag millum teir sonevndu sjálv-stýrisflokknar. Dagblaðið og 14. sept. eru tí komin at tæta um, hvør skyldina hevði fyri, at einki spurdst burtur úr hesum sangonguroyndum. M. a. verður sagt í Dagblaðnum um Tjóðveldis-flokkin:

»Fólkaflokkurin skeyt upp, at sjálvstýrislandsstýrið mátti hvila á felags áliti. Tí er ikki tilfitt álít millum hesar flokkar er sum arbeiði teirra millum deyðadømt.

Tjóðveldisflokkurin, sum er ein flokkur í afturgögd, kann

Keypa væl hagreiddan

feskan fisk

Tað er neyðugt, at fiskurin er væl bløðgaður

Pf. BACALAO

Skipafelagið Føroyar

TELEFON 1225

Tórshavn

GRÓT OG SKERVUR

Øll, ið vilja keypa skerv ella grót, eiga at venda ser til kommunukantorið.

Grót og skervur megu vera goldin fyrst, áðrenn tey verða heimað.

Bilstjórar verða ámintir, at teir ikki kunnu heimta grót ella skerv uttan við einum limi av vegnevndini ella einum umboðsmanni fyri kommununa.

FROÐBIAR SÓKNAR KOMMUNA